

Senere går hun over markerne med et blomkålshoved. Farvel til de kinasko. Alle veje fører til veje. Hun fortsætter ud på Vestergade, forbi de forhaveløse huse. En mand vinker fra sit morgenbord. Men hvor man kommer fra, er huse ikke forhaveløse.

Asfalten glitrer, hun skal hen efter torvet. Gennem glassdøren op ad trappen. Hun lukker sig ind med albuen, træder skoene af:

- Det er mig!

Og en gang til.

Det er et ret tungt blomkålshoved. Solen står i striber på gulvet.

De bor over Klippehulen, derfra stammer det ufrivillige etagehår. Hun sætter det op i en skorsten, men halvdelen falder ned. Hun føntørre det med mousse og spejlet på en spisebordsstol, hun sidder på knæ på gulvtæppet. De har altid væg til væg. Det er en hjørnelejlighed, den ligner ingenting udefra.

Stuen er malet efter en lysestage. Den er gammelrosa, men de tænder ikke lyset. De tænder det to gange, men så opdager

de, at det soder. De befinder sig ofte ved vinduet, og i sofaen, og med ugeavisen.

Hun får et forkert sæt bestik med hjem fra hytteturen. Nu har de et totårnet med indgraveringen IB. Hun lægger dækkeservietter på, hun steger en fisk til dem hver. Det er ålekvabber, de mudrer på panden. Hendes mor slår hænderne sammen. Det er sidste år. Der er ingen erindring om emhætter.

Den tredje april siger hendes mor:

Jeg har nok slugt en sten.

De går tur ved søen. Kvinderne er fremme. En flok små børn spiller bold med en kugle og skul, en af dem græder op ad målstøperen. Hendes mor er i vinterfrakke. De skal have bønnebrød, deraf gåtusen. Sidsy har hun islandsk sweater på, det er for tidligt, vinden står ind gennem maskerne.

Altså en sten? siger hun, hendes mor nikker:

– En tung en. Her.

Hun standser ved bænken og lægger en hånd oven på frakken, under brystet. Et fæntemter de ned mod dammen. Der er spredte krokus i buskadset, de bryder sig ikke om krokus.

På tilbagevejen møder de Palle, hendes mor løfter et ben i glæde. Palle er hos Tøjmanden, nogle gange kommer han over og spiser sin madpakke med hendes mor i forretningen. I solskin sidder de med fødderne ude ad bagdøren. Han skal skynde sig hen til sin niece, han har en logkage på bagagebæreren. Han vender sig og vinker til dem, cyklen slingrer.

De taler ikke om noget på hjemvejen. Lige før torvet siger hendes mor:

- Okay. Skal du så på ferie?
- Nej, jeg skal til fest. Vi tager til Norge til jul.
- Jamen så god tur, siger hun og retter sig selv, mens dørklokken, bestående af fire små kobjælder i en kæde af ringler og dingler.

De er på den månedlige tur til Holeby med vasketøj. Vaskeriet ligger i en længe på en gammel gård. De tager bussen fra rutebilstationen, det er søndag, hendes mors pengepung er tung af mønter. Mens maskinerne vasker, går de op og ned ad gaden og tager sine sko af, asfalten er varm. Taget og morgentør ligger hen på fortovene. De går ud til parcelhusene og råber på de sorte hunde, og de skynder sig tilbage. Mens så viser uret forkert, det er stadig tid. De sidder på vaskerbordet og leger skibet er ladet med, de bruger en efterladt sok som skib.

- Skid, siger hendes mor, vaskeridamen kommer, de griner ned i hver sin pose. Hun forærer dem en balle med indbær, de balancerer af sted med den oven på det tunge vasketøj.

De bor også i en toværelses ved byskoven. Her bliver hun bekendt med glæden ved trækroner, der bevæger sig lydløst uden for ruder. Hendes mor vil fejre indflytningen, hun sender hende i Brugsen efter noget lækkert. Hun må købe, lige hvad hun vil. Selv bliver hun hjemme og pakker ting og figurer ud af avispapir. Gulvtæppet brænder, det er fyrre procent nylon. Det er ikke, fordi de har meget mere end glastrol-dene og optimisten. Hun rejser sig med en bordlampe, går i stå ved vindueskarmen. Hun vil overveje at hække gardiner, hvis det ikke kommer for meget på mode. Oppe i Brugsen er der mange veje at gå, rejer og flutes og varm leverpostej, hun ender med en dåse tun og to gifler, hun tager skovstien hjem. Hendes mor står i vinduet og vinker med bordlam-pen. Der vokser en rose på husmuren, den er gul eller gullig, blomstrer til ultimo juli.

På Poppelvej har de en skænk med spejl og barskab. De sætter en flaske gløgg derind. De bruger spejlet til at frisere sig ved, hvis det andet spejl er optaget. Det siger dem ikke så meget at bo i parcelhus, dørene er af pap. Hun vil lukke en med hælen, og hælen går igennem. Hendes mor vasker fødder i håndvasken, og håndvasken falder ned. Hun griber den på halvvejen, det er en anstrengende manøvre, også på grund af foden. Ejeren mener, det er bedre, de flytter igen. Nu skal huset lejes ud til en enkemand, han kommer og beser det. Hendes mor koger torskerogn aftenen forinden. Men så har han en julestjerne med, og hans jakke er alt for stor. Desuden tror han først, der er et ekstra værelse bag skænken på grund af spejlet. De lader, som om de ikke opfatter fejltagelsen, heller ikke, da den går op for ham. Hendes mor gelejder ham ind i soveværelset, demonstrerer rullegardinet. Han taler om sengen, som om den også følger med lejemålet, han lægger sig i den. De skynder sig ud, ser først på hinanden, da han stiger ind i sin bil igen, eller måske da han smækker bildøren.

Hver dag har hendes mor et moment på trappetrinet, når hovedgaden er stille, eftermiddagssolen rammer Arnes Rade. En hund sidder i sin snor. Hun er i retningen på ottende år, hun har fire hender, med næsten alt lige fra indretning til sortiment. Hun får endelig et kursus i skilteskrivning, men hun nægter at skrive buksekompser. Hun tørrer stunderne af og pudser glasdisken og stiller sig ud, lader døren stå åben, lag sig, kigger op og ned ad gaden. Ikke et øje ud over bagerdamens ryg. Hun fylder munden med luft og holder sig for næsen. Det er bevidst at suse en del i det ene øre, desuden er der af og til rumklang på hendes stemme, når hun taler.

– Jeg synes, det runger i mit hoved, siger hun en aften, de går til bords med forrømtale.

– Det synes vi andre også, siger Palle og tæber sit mundvand, som sen skulper, latteren stiger, de falder om af grin over bordet, må alle sig til og tage sig lange under ørene, før de kan spise noget som helst. Det er på grund af pillerne, det er en bivirkning. Nu springer proppen i højre øre, solstriben flytter sig en anelse. Der er liv i gaden igen, et ældre par trutter ud af Brugsen, hunden kommer op.

Der er rød i ølmaskerne, de ved ikke, hvis det er hvis. Bob holder en flaske op, etiketten er pillet helt i stykker:

- Hvem af os har flest nerver? siger hun, det er hendes øl, hun tager imod den, drikker en tår. De sidder lidt i den at sige noget. Bob drejer rundt i stolen og kigger i plade-reolen, trækker en plade ud, holder den op foran sig. Tove går på tonerne. En stribe lys falder ind på Steffens ben, han sidder med det ene over det andet. Han bliver ved med at se hende ind i øjnene. Tove siger noget ude på gangen, hendes far er hjemme.

Kvart i elleve bryder de op. Tove følger dem ud på vejen, hun har stadig sjældne øjeblikke. De aftaler at følges til åbningen af en boghandel i Nakskov om to uger, hun vil alligevel være med i støtteforeningen. Hun kan også blive medlem, det koster syv kroner. Steffen har måske nogle girokort derhjemme. Det er vindstille, himlen er sort og fuld af stjerner. Bob springer på cyklen. Steffen roder i sin kuffert, hopper så op bagpå. Da de er nede ved hjørnet, råber de:

- Hej med jer!

- Tak for i aften!

Sov godt! Tak for et, råber Tove fra sin indkørsel.

Seiv er hun lidt lidt hen ad fortovet, hun standser et øjeblik og vender sig:

- Ja, tak for brie, får hun råbt, inden Toves dør går i.

I krydset får de ny sofa. Det er en, der er til salg brugt, men den er ikke brugt. Den er i rød velour med frynser. De sætter den foran vinduet, en rotte forvilder sig ind under frynserne. Den stammer henne fra hotellet, hendes mor får jaget den ud. Men fra nu af vil de sove med skovle. Når en lastbil svinger rundt, ser den ud til at være på vej ind i stuen. En af chaufførerne vinker med sin cigaret. Det er ham, der hjælper ved næste flytning, han bærer stort set det hele ene mand. Alligevel kan de til evig tid ikke huske hans navn, Holger, eller noget.

- Er det så ikke bedre at være født blind, egentlig? Så ved man jo ikke, hvad man savner, siger hendes mor, nu vågner Per Tønnesen, han rømmer sig, men siger ikke noget.

- Ja, det er det store spørgsmål, siger manden, hendes mor siger en tænksom lyd, kigger op i loftet.

Selv retter hun sig i stolen.

- Den, der har set en solopgang, vil altid kunne bære den med sig i sit indre, siger hun, de ser alle sammen på hende, den blinde nikker intenst.

Lidt efter skramler de ud fra bordene og kommer i køværtøjet, takker for denne ene gang. På trappen møder hendes mor en mand.

- Tænk at være seksten og have sådan et sprog.

- Ikke nu, mor, siger hun og trøder ud af armen, et nøglebundt rasler bag dem, det er Per Tønnesen.

- Det var søreme ærgerligt med hunden og sådan, hendes mor vender sig.

- Men vi fik da en spændende aften.

- Det var godt, siger han et sted i skægget, han viser sig at være en ret høj mand.

Spændende folk, spændende aften, er det ikke, kan du sige? siger hendes mor og ler. Per Tønnesen ler også, de bliver stående på trappen og ler, heldigvis dukker ægteparret nu op på reposen over dem, og der opstår et lille postyr omkring gelænder og nedtagning.

- Jeg ved heller ikke rigtig, om det var noget for os, siger hendes mor, da de krydser over torvet, støvregnen hænger under lygtepælene, en bil kører væk og så en til, og byen er stille igen.

I ganske kort tid bor de i et halvt hus i nærheden af Lundegårde, brostenene ødelægger deres fodtøj. Hendes mor vakler ud til vejen hver morgen. Tre kilometer er også langt i rusk, hun tager regnhætter hjem, vandfast mascara. Om aftenen får de sammenkogt, det ene blus virker ikke. En lugt af våd uld står fra væggene, tapetet slipper, det er mønstret i grønt og blå. Hun tegner mønstret af på sin kvadrerede blok, sidder ved sofabordet. Det kradser under gulvet, tøjet vil ikke tørre. Men det værste er gårdspladsen, de skal aldrig igen bo med brosten eller bare i nærheden af på landet, hendes mor går på fliser og asfalt, sådan er det.

Det første sted, de bor, er ikke det første. Det er højt oppe i Kongeledet. De har hængeplanter, og sofaen er blomstret. Der afholdes fødselsdag for hende med ganske få lys. Det er, mens der findes fætre. Hendes mor afleverer hende hver morgen i venlige omgivelser med kogt sild, man er meget omhyggelig med benene. De taler om dagen på cyklen hjem, alle begivenheder afsynges. Hendes mor sælger mælk og æg og sæbe. Til sommer skal de stå på tå i hæklet kjole, længe efter denne kolde frost. De sætter cyklen i kælderen, bærer op, sidder i stuen med hver deres. De har en lampet, men ikke en gyngestol, en gyngestol er for de gamle, og de er ikke gamle.

Bob holder fest, de kører til Gerringe på Toves cykel. Tove cykler, vejen er lang og lige. Hun sidder bagpå med en lommelygte, som Toves far eller mor har monteret med sejgarn. De binder knudern op nede efter hjørnet, så hun kan være på bagagebæreren. Hendes hår er flettet i to umulige fletninger. Cyklen slingrer. Tove har rulamelaffel på. Det er en mild og stille aften. Hun forsøger at gøre sig let, sidder med ekstremiteterne løftede ben.

– Jeg skal også snart have min havet, siger hun.

– Ja den er jo uden gear, siger Tove.

De holder pause på landevejen. Tove vil ryge, de sætter cyklen op ad et skilt. Selv står hun med lommelygten mellem to fingre som en cigaret. Hun lyser ud i mørket.

– Se! Ingenting! siger Tove, og de griner, så cyklen næsten vælter. De kører også nogle kilometer bærer hjemmefra. Balancerne genfindes, de kommer videre, nu trækkende. Det er Toves forelskelse.

– Lad os trække resten af vejen, siger hun med røg på stemmen, og hun nikker som svar i mørket med lygten:

– Selvfølgelig.

Bob bor på en rigtig gård, det regner de ikke med. Tove er godt nok det eneste, der kommer ned til det er til efterfest. Hans

- Skal jeg hente noget til dig? siger hun, hendes mor ryster på hovedet.

- Jeg har taget en pille. Det er været om natten.

- Godt.

- Og nu skal du gå ind og sove. Nu bliver der ikke mere om det.

- Om hvad?

- Om ondt og glønde.

- Er det noget, du bestemmer, siger hun.

- Ja, siger hendes mor.

De bor også i Rosenparken og i et rækkehus ude på Ahornvej og lidt bag biblioteket. Her vokser syrener for enden af vildniset, hun plukker mange buketter, der er ikke vaser nok. Mængden af indbo holdes naturligt nede, hendes mor kasserer med hård hånd, det er døde ting. Hun har en remse med alle adresserne, hendes mor holder sig for ørerne, tørklædet falder frem i panden. Det er rødt og blå og hvidt. Det er fra Sans Souci, det overlever. Hun haler de øverste grene ned med en rive, går hjem bag en lilla sky. Andre buketter ankommer med bud eller ligger på dørttrin i en lind strøm årene igennem.

Foråret kommer alt for tidligt. De sidder på trappen foran stationen efter skole, med lukkede øjne, ansigterne vendt mod solen. Busserne sætter i gang med store dieselsuk, de rejser sig gruppevis og stiger på.

En dag står hun af allerede ved Norre. Det er næsten vindstille, og der er ikke meget trafik. Hun går i vejkanten og lytter til lærker og viber, markerne er svagt grønne, men hun ved ikke, om det er korn eller spirende roetoppe. Det slår hende, at hun aldrig tidligere følger årets gang så nøje. Hun er jo fra byen. Men nu, hvor hun kører i bus på landet hver dag, ser hun alle de små skift. Det er en pæn tur, hun bliver meget tørstig. Hun køber en juice hos købmanden i Sædinge, drikker den ved et hegn. En ældre mand står på en stige under et træ, han vinker til hende, hun løfter sin juicebrik.

Hjemme sidder hendes mor i lænestolen, i fin skjorte og med rouge. Sofabordet er dækket med dug og kiks og fredagskage. De spiser af servietterne. De hører radio, og de kigger på gamle sedler og tegninger, hendes mor finder i mappen med papirer.

Hun tilbyder at lave aftensmad, hun vil lave hvad som helst. Men hendes mor er så mæt af kage, hun kan slet

ikke tænke på mad. De sidder lidt i stilhed. Så siger hendes mor:

– Men i morgen ville det være dejligt med en blomkålsgratin.

– Det laver jeg, siger hun, i samme sekund i færd med at skrive en huskeliste.

Hun går i Brugsen, hun køber æg og rasp og også et glas honning til teen i aften. Men der er ingen blomkål. Hun leder overalt i grøntafdelingen. Til sidst får hun fat i uddeleren, det er for tidligt på året. Ikke engang de engelske er der endnu. Hun går hen i Favør med sit net, hun tager bare bonen med, men også uden held. Så sætter hun sig på torvet og overvejer, hvad hun skal gøre. Bob kommer gående på brostenene i kondisko, han løfter de sædvanlige to fingre.

– Hvad venter du på? siger han, da han er henne ved hende.

– Et blomkålshoved, siger hun og forklarer situationen, han lægger en hånd på hendes skulder:

– Jeg skaffer dig et til i morgen tidlig.

Han tilbyder også at stikke forbi med det, men hun ryster på hovedet:

– Ellers tak, jeg går bare over markerne.

Hun vågner ved solopgang næste morgen. Hun klæder sig lige så stille på og lister ud fra sit værelse. Entredøren åbnes og lukkes med et lille klik. Lyden vækker hendes mor. Hun bliver liggende lidt, så kommer hun op og ind i stuen.